

GOLDINGENAS DĀRZI

GOLD1412

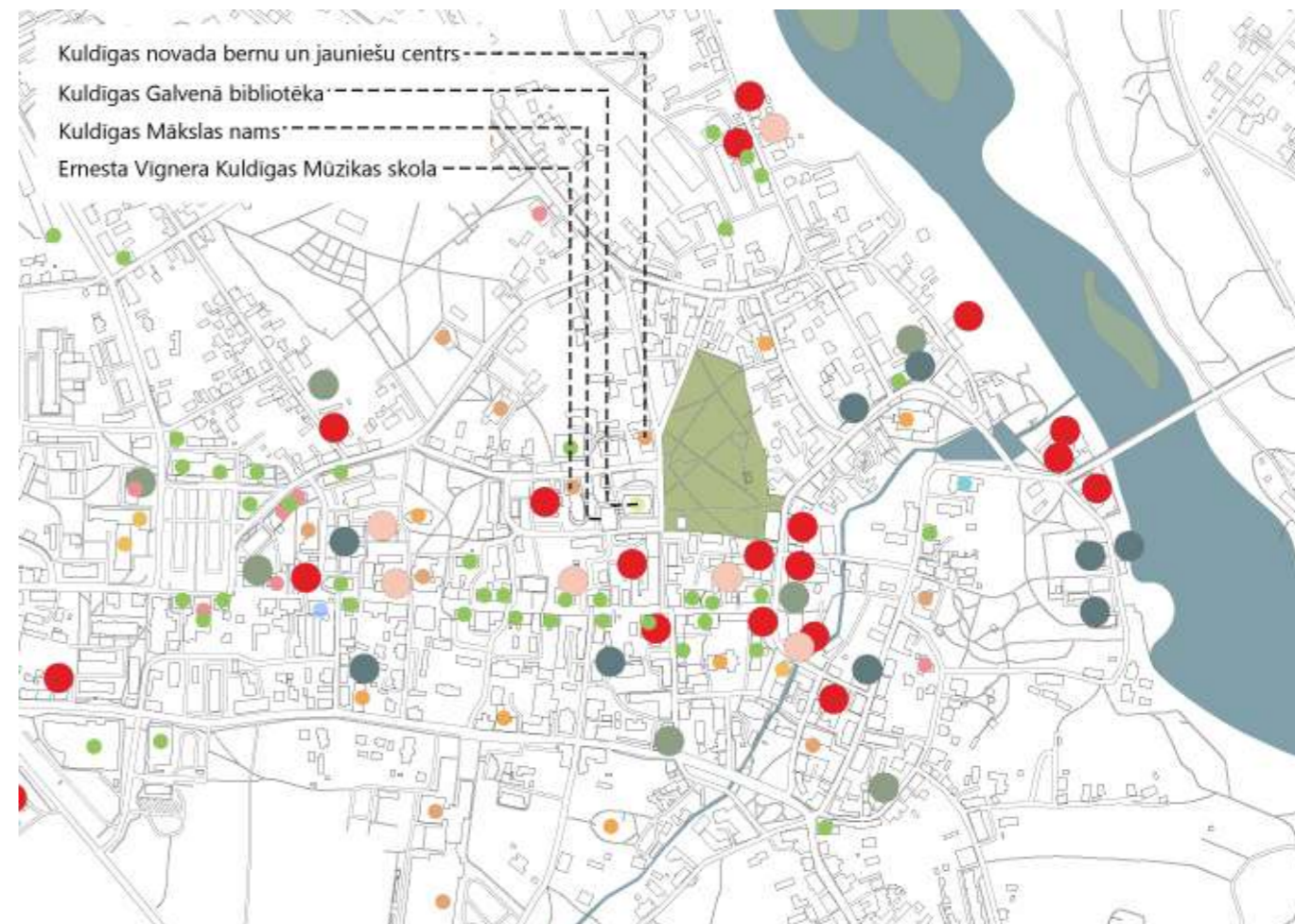
1905. gada parks Kuldīgas zaļā struktūrā

Atrodoties pilsētas sirdī, 1905. gada parkam ir centrālā vietā Kuldīgas vecpilsētas zaļā infrastruktūrā.

Sociālā infrastruktūra ap 1905. gada parku

Parks atrodas Kuldīgas kultūras, izglītības un tūrisma iestāžu blīvā tīklojumā pilsētas centrā. Netālu no parka strādā Kuldīgas mūzikas skola, Mākslas nams, Kuldīgas bibliotēka un citas kultūras un izglītības iestādes.

- Dome un valsts/pilsētas institūcijas
- Izglītības iestādes
- Naktsmitne
- Klubi/naktsdzīve
- Muzeji
- Kafējnice/restorāns
- Dievnams
- Bibliotēka
- Pasts
- Tiesas nams
- Medicīnas iestāde
- Veikals

Koncepcijas pamatojums

Vietas Gara (*Genius Loci*) stāsts

1905. gada parks Kuldīgas kartē piesaista uzmanību ar pilsētas centrālās daļas audumam neraksturīgu un atsvešināto telpisko kompozīciju. Starp vecpilsētas šaurajām ieliņām un seniem koka namiņiem vijas plaša zaļā telpa, kuras stilistiku iespējams salīdzināt ar vairāk nekā pus gadsimtu ieilgušu strīdu starp klasiska parka, baroka dārza, memoriāla veidolu un vecpilsētas vietas garu.

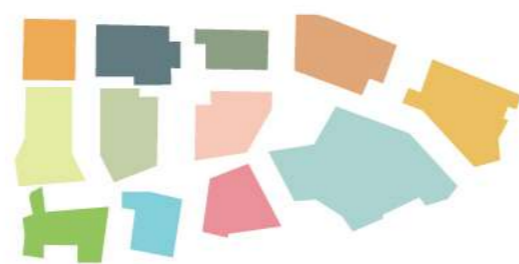
Vietas vēsture atklāj šo saspīlēto attiecību iemeslu: parks ir dzimis sagravē. Tēvs - Otrais pasaules karš - izdzēsa mierīgas un dievbijīgas Aškenazi kopienas dzīvību; Māte – 1905. gada revolūcija - izmantojot priekšstatus par karaļu parkiem kā atmiņu slavināšanas valodu, veidoja šo vietu kā atmiņas par agrāk notikušo postu un nāvi. Mēs dzīvojam laikā, kad tepat netālu sagravē un nāve atkal svin svētkus. Pilsētās un cilvēkos atveras dziļas un emocionālas sociālās un fiziskās pagātnes rētas un traumas. **Tāpēc īpaši aktuāli kļūst stiprināt harmoniju, lai no pagātnes sāpēm atgrieztos tagadnē, ieaužot pilsētas audumā laimes, satības, miera, kopīgā darba un savstarpējās palīdzības telpiskus rakstus, tajos atrodot savu vietu arī atmiņām par sāpēm.**

Koncepcijas ideja un metafora

Sekojojot Vietas Garam pilsētvidei nepiederīgais monumentālā parka ideoloģiskais ietvars tiek aizstāts ar Dārza ideju. Civilizācijas kultūras kodā dārzs saistīts ar cilvēka pamatvajadzību pēc mierīgas un skaistas dzīvesvietas, ar drošību un patvērumu, kur darbs un kopā būšana pastāv līdzās skaistumam un mierinājumam. Savrupa patvēruma (Hortus Conclusus) vieta – dārzs iemieso dziedināšanas un pasardzības svētnīcu.

Vietrade

Dārza koncepts piedāvā kuldizniekiem jaunu vietas simbolisko, emocionālo un praktisko vēstījumu, kas ir balstīts harmoniskā kopā būšanā un kopā radišanā.

Symboliskais vēstījums

Atjaunojot miera laiku pilsētībūvnieciskos principus, pēc iespējas precīzi tiek restaurēta sagrautās Štetlas blīvās kvartāla apbūves un zemes dalījuma struktūra, katru vēsturisko mājvietu pārvēršot par dārzu. Integrējot monumentālā parka vietā jaunu, dārza koncepcijā balstītu un savstarpēji saistītu mazāku telpu struktūru, tiek dziedināta sadrumstalotā, daļēji izdzēstā un pat zaudētā pilsētvide.

Symboliski telpiskā organizācija

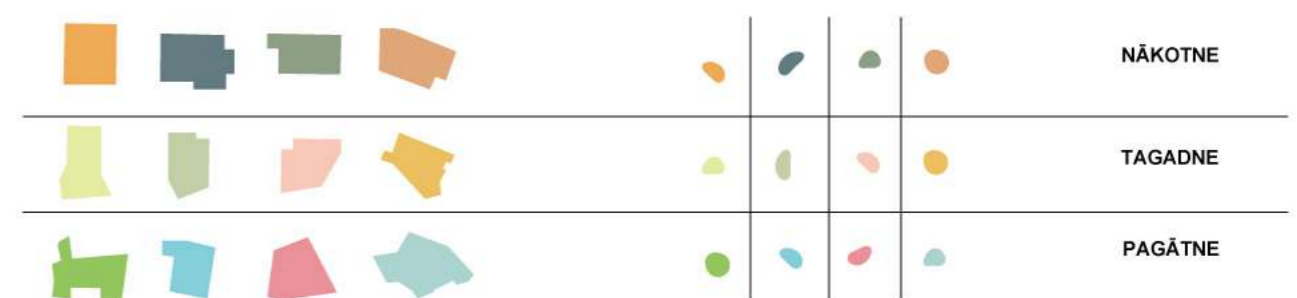
Koncepcijas pamatā ir divpadsmit dārzu virkne, kas tiek atšķirīgi telpiski un sociāli izmantota. Skaitlis divpadsmit, nesot dziļu simbolisku vēstījumu visās kultūrās - gan jūdaisma, gan kristīgajā tradīcijā -, iemieso universālu pilnību un harmoniju. Šī vieta Kuldīgā telpiski un kultūrvēsturiski veidojusies, implicējot abus kultūras kodus.

Vēsturiski izraēļi dalījās divpadsmit ciltīs, tādejādi skaitlis 12 jūdaismā simbolizēja tautas identitāti. Augstais priesteris reliģisko ceremoniju laikā valkāja efodu, rotātu ar divpadsmit akmeņiem, četrās rindās ar trim akmeņiem katrā, pārstāvējot Izraēlas ciltis un simbolizējot Dieva žēlastību un labestību pret tautu.

Kristietība pārnes Vecās Derības kodus, pasludinot Dieva žēlastību caur Jēzu Kristu un Viņa divpadsmit apustuļiem ne tikai Israēļi, bet sām zemes tautām.

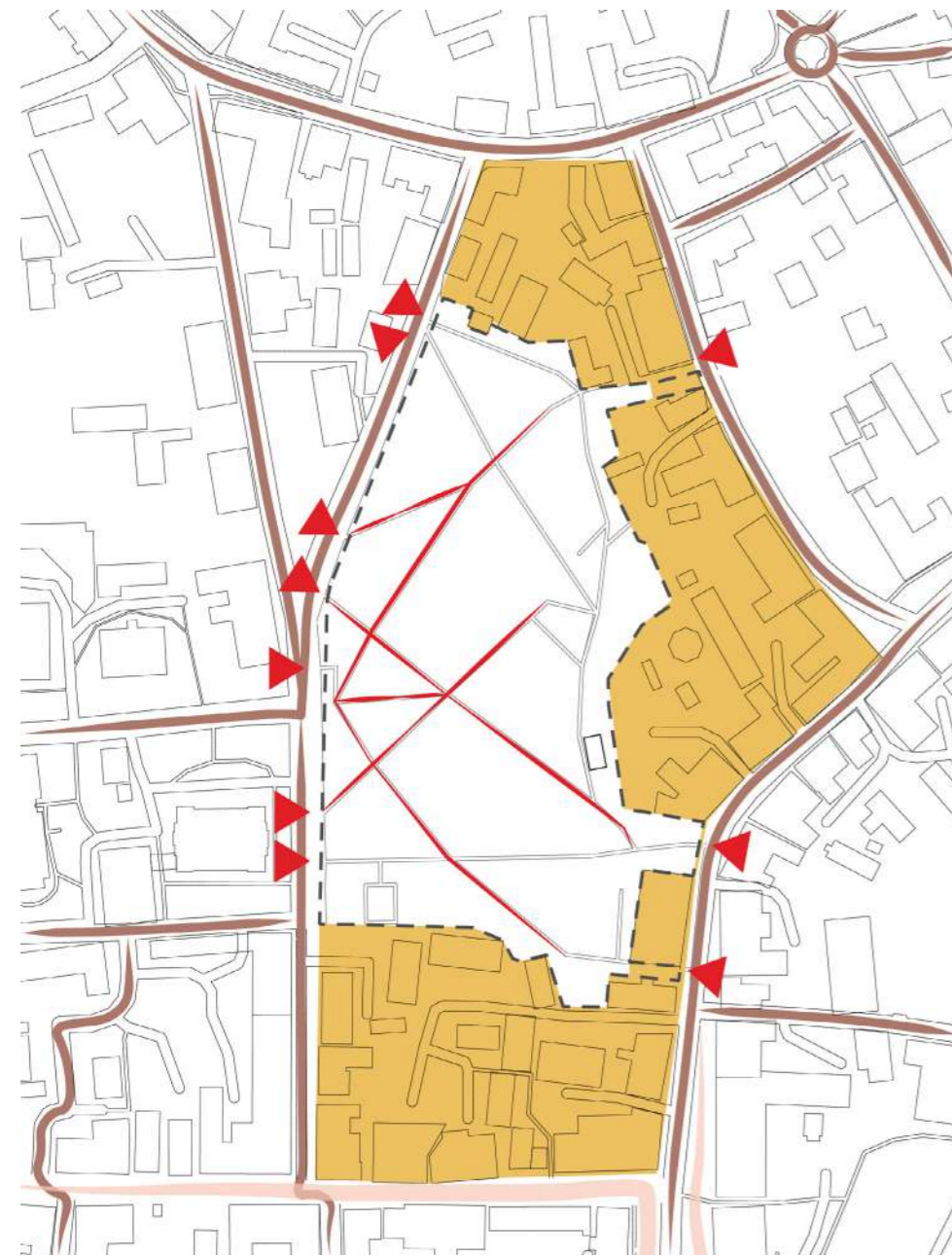
Zīmīgi, ka skaitļa simboliskā nozīme ierakstīta arī pilsētvidē. Atklāsmes grāmatā aprakstītā Jaunā Jeruzaleme tiek attēlota kā pilsēta ar zelta ielām, kas veidota perfektā kvadrātā ar divpadsmit vārtiem — pa trim katrā debess pusē. Tās pamati ir rotāti ar divpadsmit dārgakmeņiem, katrs no tiem vēstījot dažādus Dieva dabas un labestības aspektus: pilnību, pabeigtību, skaistumu, godību, atjaunošanu un pestīšanu.

Skaitlis 12 kalpo kā strukturāla metafora, telpiski un izmantošanas ziņā organizējot jauno Kuldīgas dārzu.

Vēsturiskā telpiskā struktūra

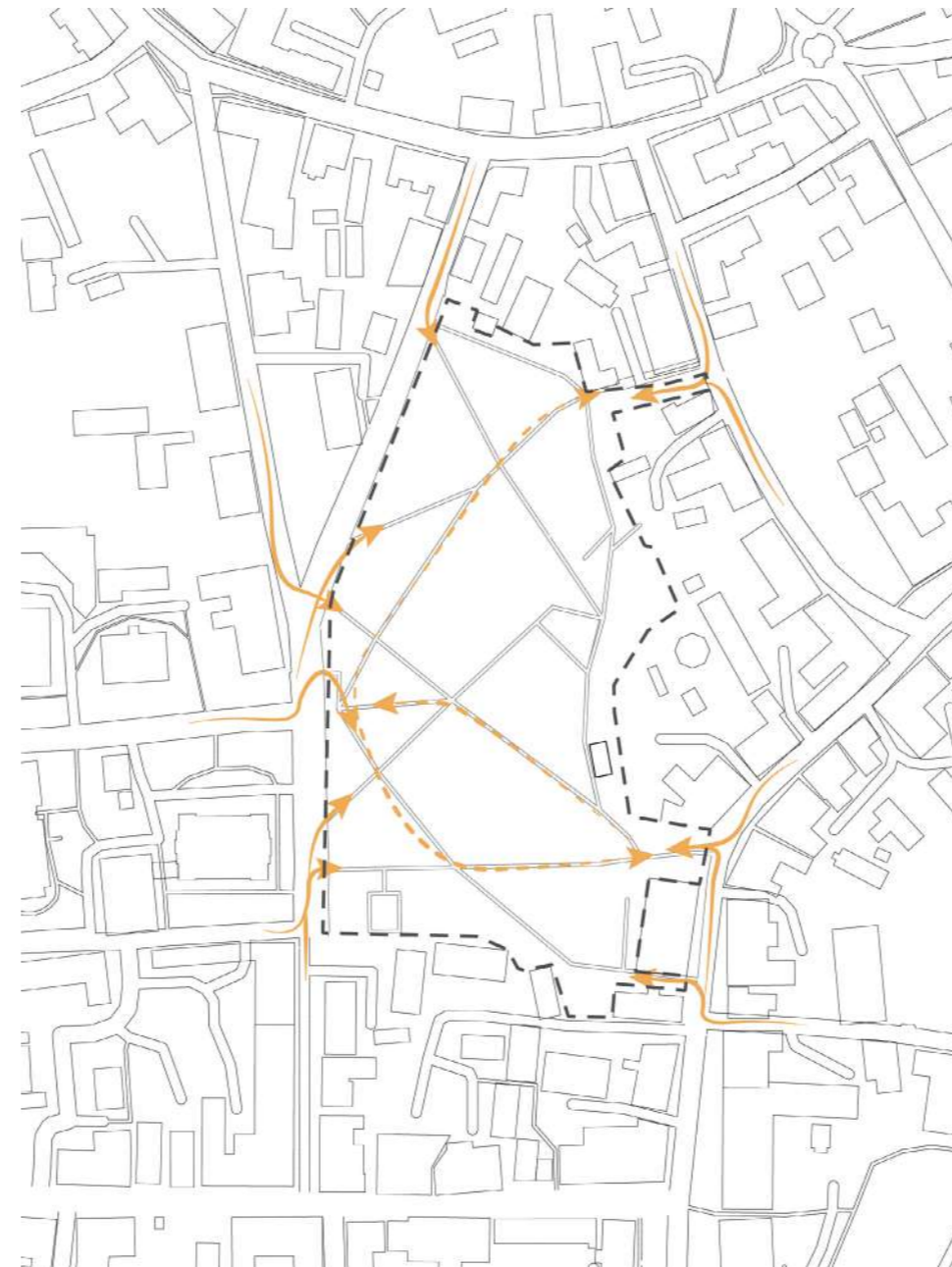
1905.gada parka telpisko struktūru veido pēc arhitekta Dzintara Dribas 60. gados izstrādāta projekta regulārais celiņu tīkls, uz Smilšu ielu uzasēts L. Rzevska veidots piemineklis 1905. gada revolūcijai un bagātīgi veco koku stādījumi. Ziemeļos, dienvidos un austrumos parku norobežo kvartāla blīva mazstāvu apbūve. Rietumu daļā parks ir atvērts pret ielu. Plaši atvērti parka skati, formālā stila apstādījumi un regulārais celiņu tīkls rada svešu sajūtu vēsturiskā Kuldīgas centra blīvā kvartāla apbūvē.

- Apbūvētā struktūra
- Esošie ceļi
- Gājēju iela (Liepājas iela)
- Esošā celiņu struktūra
- Esošās ieejas parkā

Esošās plūsmas

Parks ir labi integrēts pilsētvidē tajā ir iespējams piekļūt deviņās vietās. Taisni savienojumi starp piekļuves vietām veicina tranzīta funkciju ļaujot iedzīvotājiem izmantot 1905. gada parku kā zaļo koridoru, pārvietojoties starp Estrādes parku un Pilsētas dārzu. Vēl viena piekļuve parkā ir caur īpāsumiem Baznīcas ielā 12, 12A un 12B, traucējot iedzīvotāju mieru.

- Plūsmas uz teritoriju
- Kustība teritorijā

Esošās funkcijas

Parkā ir četras vietas, kas piesaista apmeklētājus. Tās ir dīķis un bērnu laukums parka ziemeļu daļā, piemineklis 1905. gada revolūcijai parka centrā, nesen atjaunotais dārzs ap skulptūru "Meitene ar krūzi" dienvidrietumu stūrī, kā arī labierīcības, un skulptūra 1919. gada baltā terora upurim Gotlība sēta un ieejas mezgls pie Baznīcas ielas 14. Pārējā parka teritorija ir izmantota tikai caurstaigāšanai, plaši zālieni nav izmantojami un kalpo kā fons lieliem kokiem un skulptūrai.

- Bērnu laukumiņš
- Pieminekļa laukums
- Ūdens tilpne - dīķis
- Piemineklis "Meitene ar krūzi"
- Piemiņas siena, ieejas grupa un labierīcības

Koncepcijas pamatojums

Kuldīgas Štetlas 19. gadsimta apbūve. Kuldīgas pilsētas plāns 1844. gada A. Brīlings.

Kuldīgas Štetlas 1930. gada apbūve. Kuldīgas pilsētas plāns 1930 (LVVA).

Vārti pie ēkas Baznīcas ielā 14 20. gadsimta sākumā (KNP BNA).

Piemineklis 1905. gada revolucionāriem, 1976.gads. Fotoattēls: Zudusī Latvija.

Skulptūras "Meitene ar krūzi" uzstādīšanas moments. Fotoattēls: Zudusī Latvija.

Emocionāla nozīme

Lai gan 1905. gada parks ir kuldīdznieku iecienīta vieta, daudzi pilsētas iedzīvotāji vēlas tajā redzēt plašākas iespējas dažādām atpūtas un koprades norisēm, īpaši izveidotas atpūtas zonas bērniem un ģimenēm, kā arī kultūras pasākumus ar skatuvi kā centrālo vietu, kas pielāgota koncertiem, radošiem forumiem un citiem notikumiem. **Risinājums integrē un līdzsvaro iedzīvotāju vēlmes, veidojot tematiskas, savstarpēji saistītas telpas, kas raisa emocionālu atsaucību Kuldīgas iedzīvotājos un ļauj pilnvērtīgi izbaudīt pilsētas īpašo noskaņu.**

Praktiskā nozīme

1905. gada parka novietojums pilsētvidē, tā mērogs un tipoloģija, kā arī izmantošanas potenciāls rosina veidot zaļo ārtelpu ar pilsētas dārza, nevis tradicionāla parka, raksturu. Atrodoties pašā pilsētas sirdī, 1905. gada parks ieņem centrālo vietu Kuldīgas vecpilsētas zaļās infrastruktūras tīklā. Tas veido savienojumu starp lielākajiem Kuldīgas parkiem – Estrādes parku un Pils parku (Pilsētas dārzu), kuri piedāvā parkiem raksturīgas funkcijas, piemēram, aktīvās atpūtas iespējas un lielākus sporta, kultūras un mūzikas pasākumus, kas pulcē lielu apmeklētāju skaitu un pieļauj augstāku trokšņa līmeni.

Savukārt mazstāvu apbūves ar iekšdārziem kvartāla mērogs ir piemērotāks klusākām, taču daudzveidīgām ikdienas atpūtas norisēm, kuras notiek mazākās, intīmākās telpās. Pārejot no klasiskā parka kompozīcijas uz tematisku, savstarpēji saistītu dārzu struktūru, tiek radīta iespēja daudzveidīgāk izmantot vietu, papildinot, nevis dublējot, lielo parku piedāvātās atpūtas iespējas.

Tematisko dārzu koncepcija līdzsvaro izmantošanas intensitāti – šobrīd apmeklētāji koncentrējas vien dažās parka zonās, atstājot pārējo teritoriju galvenokārt tranzīta kustībai. Divpadsmit tematiskie dārzi piedāvā plašu atpūtas iespēju spektru, vienmērīgi organizējot tās atbilstoši esošajai zaļajai infrastruktūrai un iedzīvotāju pārvietošanās paradumiem.

Vārds

Parka pārveide par dārziem, vēsturiskā pilsētībūvnieciskā slāņa un principu telpiski simboliskā atjaunošana, kā arī emocionālā uzsvāra maiņa no sagraves uz dziedināšanu prasa vietas nosaukuma maiņu. Meta komanda ir izvēlējusies nosaukumu, kas atsaucas gan uz pilsētas vēsturi, gan uz atjaunotās Jaunās Jeruzalemes zelta ielām, gan uz dārzu kā Paradīzes simbolu. "Goldingenas dārzi" ir vieta, kur veidosies miera un laimes piepildīta Kuldīgas Vecpilsētas sirds.

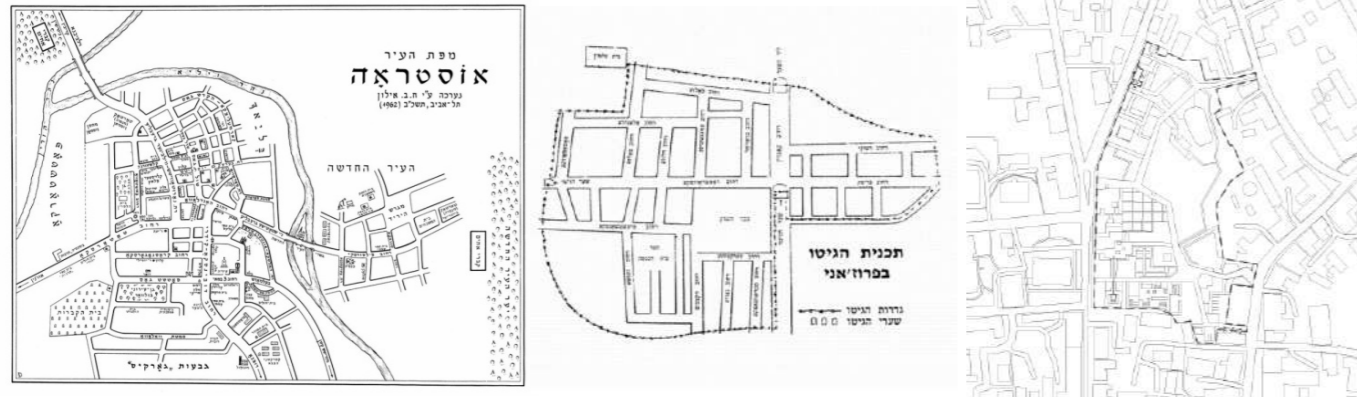
Goldingenas dārzu koncepts kā dziedinošās vietrades princips ļauj organiskā mijiedarbībā sapludināt vēstures gaitā veidojušos pilsētvides slāņus – atdzīvināt ebreju dzīvojamā kvartāla blīvās apbūves atmosfēru, iekļaut 20. gadsimta 60.–70. gados veidotā parka vaibstus un stiprināt pēdējos gados atjaunoto un no jauna izveidoto vides mākslas un atpūtas elementu nozīmi un izmantošanu.

Koncepta simboliskais ietvars ir Vietas Gars – kultūrvēsturiskās pilsētvides veidošanās idejiskā būtība.

Telpiskā kompozīcija

Goldingenas dārzu telpisko kompozīciju veido atjaunots un pēc Vecpilsētas ielu telpiskajiem principiem radīts Kuldīgas jaunās Štetlas ieliņu tīklojums, kā arī parka perimetrā izvietotie tematiskie dārzi, kas atdarina Shtetl (jidiš: *mazā pilsēta*) kvartāla struktūru.

Ielu tīklojums

Piekļuve Goldingenas dārziem tiek nodrošināta caur 12 "vārtiem", saglabājot 10 esošās ieejas un papildinot tās ar divām jaunām – no 1905. gada ielas un Alunāna ielas. Tādējādi no šīm ielām iespējams iekļūt dārzos deviņās vietās. Visas piekļuves, tostarp jaunā centrālā ieeja, tiek veidotas vēsturiskajos ieejas pagalmos vai starp kādreiz uz ielas esošajām ēkām.

Galvenā ieeja tiek pārvietota nedaudz uz ziemeļiem, tuvāk Smilšu ielas pārejai pāri 1905. gada ielai. Šī pārvietošana labo esošās centrālās ieejas neveiksmīgo novietojumu pretī krustojumam, vienlaikus radot plašu un netraucētu telpu gājēju kustībai un aktivitātēm.

Piekļuve dārzu dienvidu daļā tiek organizēta tikai no Baznīcas ielas, labiekārtojot esošās piekļuves vietas un norobežojot piekļuvi no privātajiem īpašumiem Liepājas ielā.

Galvenā iela – "Goldingenas dārzu iela"

Galvenā Dārzu iela savieno piekļuves no Policijas un Baznīcas ielām, nodrošinot ērtu pārvietošanos starp dārzu dienvidu un ziemeļu daļām. Ielas trajektorija daļēji seko vēsturiskajām īpašumu robežām un atveido Baznīcas un Policijas ielu pilsēt būvniecisko formu.

Šī iela apkopo plūsmas no visiem 12 "vārtiem" un nodrošina piekļuvi visiem 12 tematiskajiem dārzim. Līdzīgā – vēsturiskajai apbūvei raksturīgā kvartāla – formālā valodā tiek veidotas arī pārejas, Dārzu ieliņas un takas.

Jaunais Goldingenas dārzu ielu tīklojums, saglabājot esošos kustības virzienus, līdzsvaro apmeklētāju plūsmas, nodrošinot vienmērīgu tranzīta un pulcēšanās funkciju organizāciju.

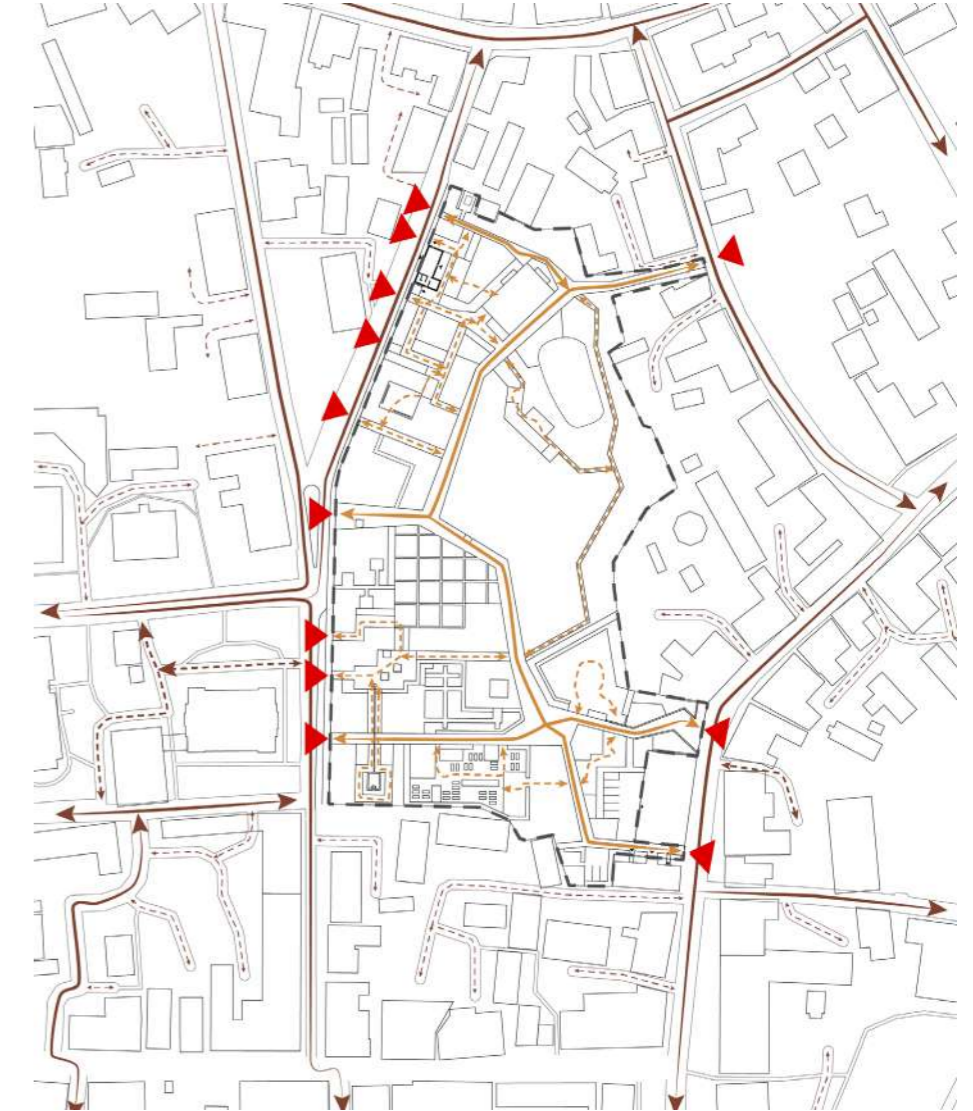
Vēsturiskā apbūves struktūra

Apkārtējo ceļu tīkls

Plūsmas

Telpiskā kompozīcija

Dārzu telpiskā kompozīcija

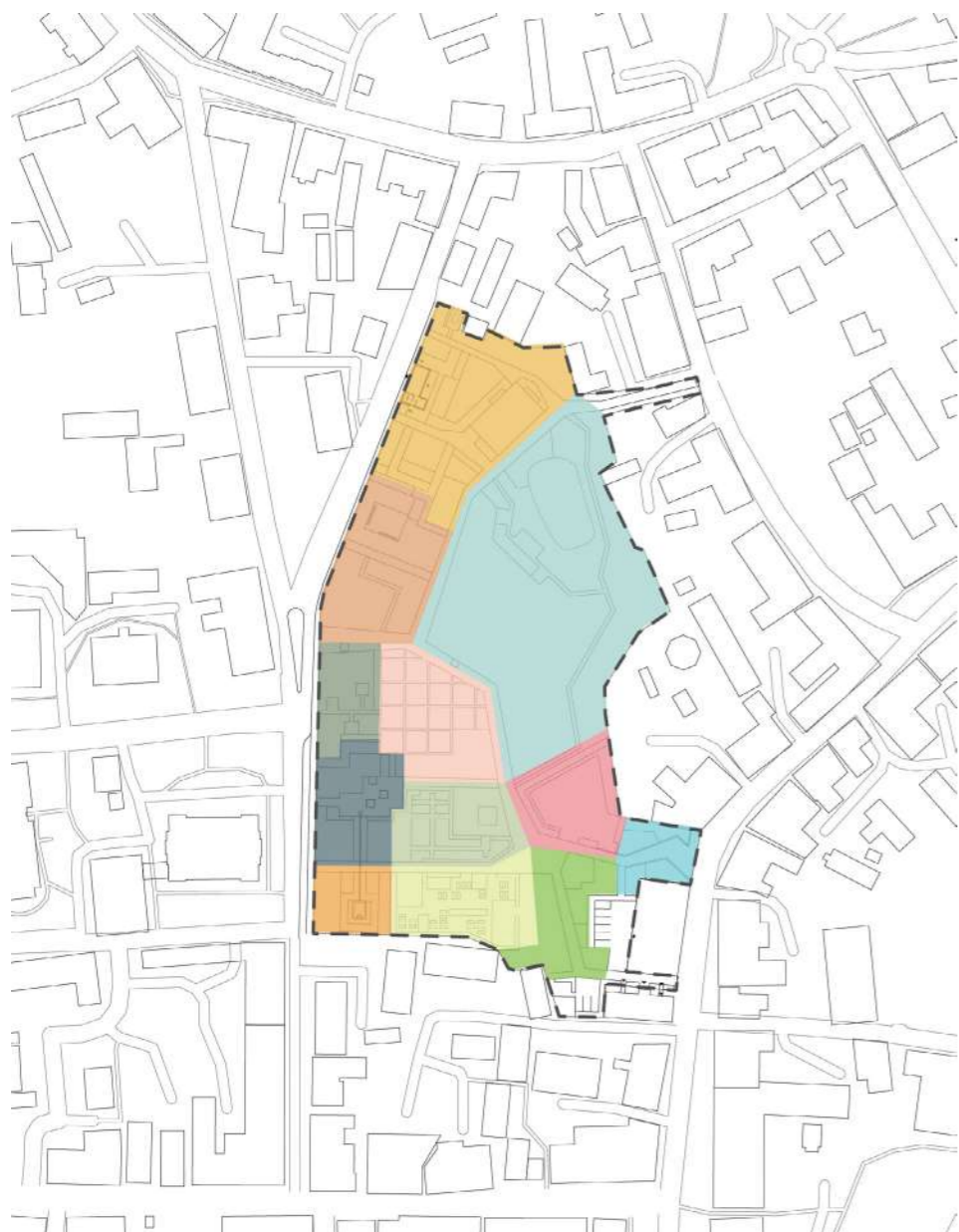
Dīvdzīvokļu **tematiskie dārzi** izvietoti tā, lai aktivitātes **vienmērīgi piepildītu zaļo telpu, respektējot** esošās vietas kvalitātes un **atdzīvinot** nepietiekami izmantotās parka daļas.

Rietumu daļā – vēsturiskās apbūves struktūras izmantošana dārziem ar **aktīvu funkciju palīdz atdzīvināt 1905. gada un Alunāna (vēsturiskās Ventspils) ielas**, piesaistot apmeklētāju plūsmas un **atslogojot Baznīcas ielas vārtus**, kur kustība notiek tuvu dzīvojamām ēkām.

Dienvidu daļā – pie privātajiem īpašumiem izvietoti **dārzi mierīgām aktivitātēm**, nodrošinot **klusāku atpūtas vidi**.

Austrumu un Ziemeļu daļās – plaša, daudzveidīgi izmantojamā zaļā telpa robežojas ar **Baznīcas un Policijas ielu iekšpagalmiem**, **saglabājot vēsturiski neapbūvētu teritoriju** un nodrošinot plašas iespējas dažādām aktivitātēm.

Sadalījums telpās

Esošie koki

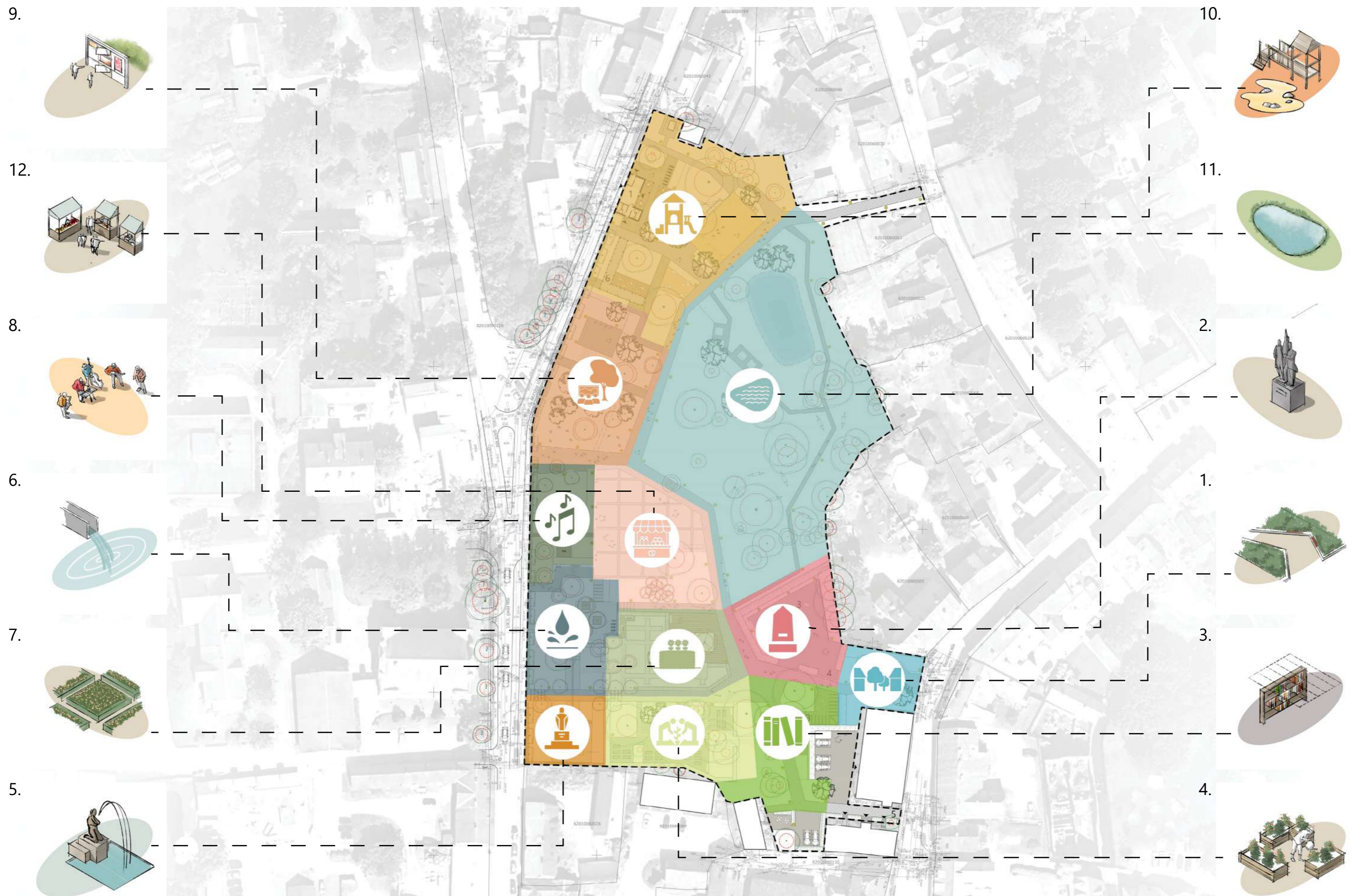
Jaunā zaļā struktūra

Telpiskā kompozīcija

Goldingenas dārzu tematiskie dārzi

Goldingenas dārzu tematiskie dārzi: 1. Baznīcas ielas vārti; 2. Atmiņu dārzs; 3. Bibliotēka; 4. Pilsētas mazdārziņi; 5. Aniņas dārzs; 6. Meditācijas strauta dārzs; 7. Kurzemes dārzs; 8. Mūzikas dārzs; 9. Mākslas dārzs; 10. Alunāna sēta; 11. Ūdensrožu parks; 12. Saieta laukums

Dārzu telpas

1. Baznīcas vārti

Šī telpa saglabā savu nozīmi un esošos elementus, tos funkcionāli un kompozicionāli pielāgojot ērtākai izmantošanai. Lai uzlabotu vides pieejamību, esošās kāpnes tiek aizstātas ar slīpumu, izlīdzinot līmeņu starpību ar vidējo slīpumu 2,5%.

Gar **Baznīcas ielu** un jaunizveidoto **atbalsta sienu** tiek uzstādīti koka soli ar mugurdaļām, nodrošinot ērtas sēdvietas apmeklētājiem. **Betona atbalsta sienā** iestrādāts LED apgaismojums, radot vizuāli estētisku un funkcionālu nakts apgaismojumu.

Lai labāk eksponētu informācijas standus, esošās **norādes tiek pārvietotas** uz pretējo pusi, nodrošinot labāku redzamību no **Baznīcas ielas**. Reklāmas stabs tiek pārvietots pie **centrālās ieejas no Alunāna ielas**, kur tas kalpos kā orientieris.

Dzīves komforta uzlabošanai **Baznīcas ielas 14 un 18** ēku iedzīvotājiem starp fasādēm un gājēju celiņu tiek veidoti **zaļie stādījumi**, kas kalpos kā dabisks aizsargs, nodrošinot privātumu un samazinot troksni.

Segumu materiāli tiek izmantoti saskaņā ar **vispārējiem Goldingenas dārzu labiekārtošanas principiem**.

2. Atmiņu dārzs

Atmiņu dārzs ieņem īpašu vietu **Goldingenas dārzu** ansambli. Tā ir vieta **pārdomām un vēstures izziņai**, veidojot dzīvu **zaļo memoriālu**. Tas atrodas uzreiz pa labi no **Baznīcas vārtiem**, kopā ar **Bibliotēkas dārzu** veidojot **vēstures muzeja zonu**, kur apmeklētāji var ne tikai lasīt, bet arī **dzirdēt un sajūst** pagātnes notikumu noskaņu.

Dārzs veidots **memoriāla stilistikā**, un atturīgs labiekārtojums kalpo kā **mākslas telpa** vēsturiskajām skulptūrām:

- **Tēlnieces Līvijas Rezevskas un Leas Novoženecas 1956. gada pieminēklis, kas veltīts 1905. gada notikumiem Kuldīgā,**
- **Līvijas Rezevskas 1976. gada veidotais pieminēklis 1919. gada baltā terora upuriem Gotlība sētā.**

1905. gada revolucionāru skulptūra ir dārza galvenā dominante, savukārt **piemiņas siena**, pārvietota no **Gotlība sētas**, atrodas dārza stūrī, simbolizējot **vēsturisku ēkas fragmentu**. Piemiņas siena ir ieskaita ābeļu špalērās, kas veido **Atmiņu dārza zaļās sienas**.

Segumos **izmantoti vēsturiski** materiāli, kas jau sastopami parkā:

- **Lielās stiegrotā betona plāksnes** centrālajā daļā,
- **Apaļo laukakmeņu bruģis** pie **Piemiņas sienas** un dārza perimetrā.

Gar dārza **zaļo fasādi** izvietots **garais betona sols**, kas atsaucas uz **zudušo ēku pamatiem**. Solā iestrādāta **audio ierīce ar sensoru**, kas aktivizē **vēsturisko stāstu atskaņošanu** brīdī, kad dārzā ienāk apmeklētājs.

Dārza **austrumu daļā** no privātajiem **iekšdārziem** tas norobežots ar **pergolu-dzīvžogu** – koka konstrukciju, apstādītu ar **liānām** (*Hedera helix* un *Hydrangea petiolaris*).

Apgaismojums veidots tā, lai izceltu memoriālos objektus:

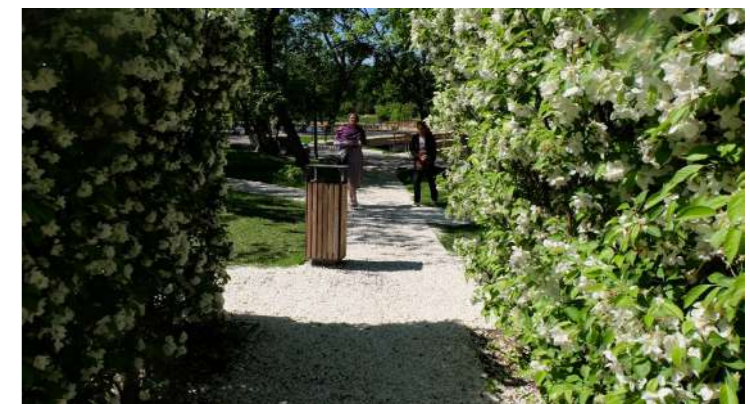
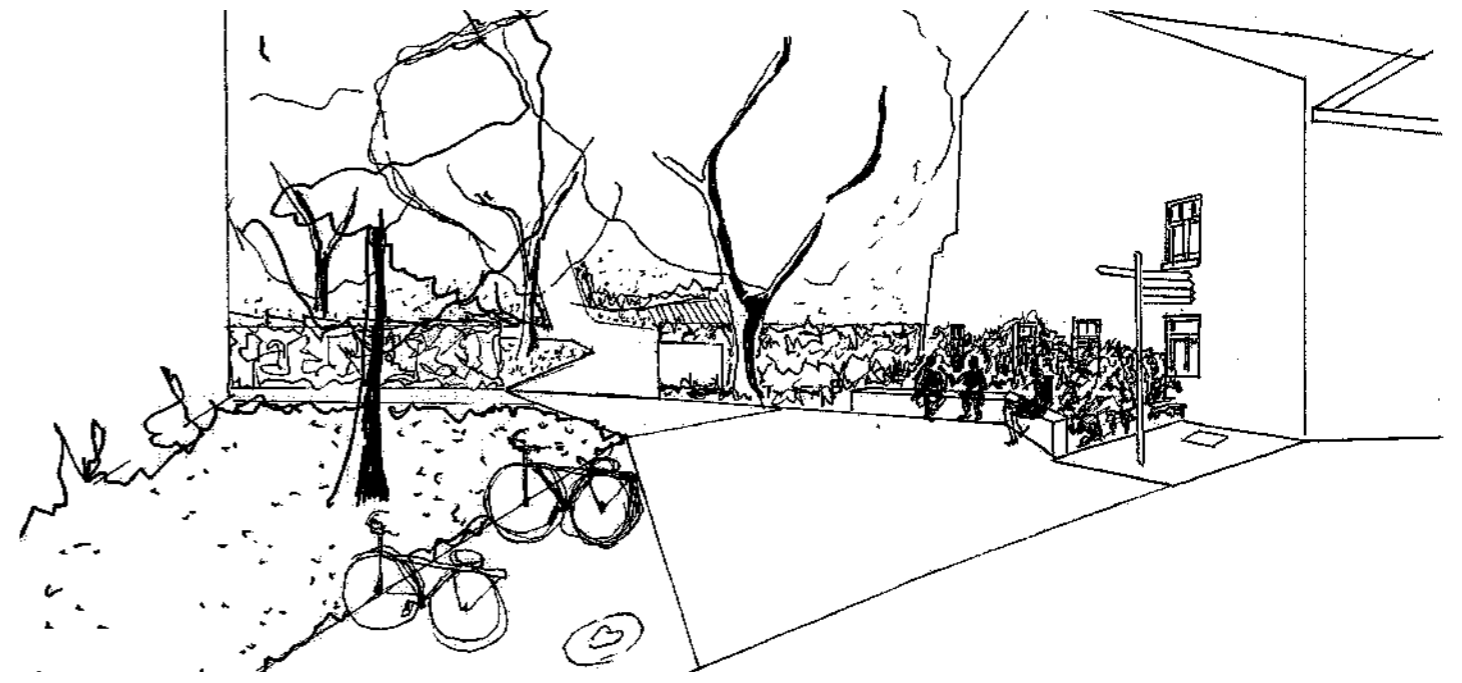
- **LED gaismekļi** iestrādāti solā,
- **Dekoratīvais apgaismojums** akcentē skulptūras.

3. Bibliotēka

Pretim **Atmiņu dārzam** paredzēta vieta, kur apmeklētāji var iegūt informāciju par **Kuldīgas vēsturi, Goldingenas dārzu nozīmi, navigāciju, notikumiem un citām aktualitātēm**. Tā darbojas kā **atvērta bibliotēkas plaukts** un **vietas informatīvais centrs**, nodrošinot iespēju izziņāt apkārtnes vidi un tās vēsturisko kontekstu.

Bibliotēkas aprīkojumu veido **segtas koka nojumes-pergolas**, kas piedāvā ērtu patvērumu dažādos laikapstākļos, **kā arī brīvi izvietoti vienvietīgi soli un galdi**, radot vietu lasīšanai, sarunām un klusai atpūtai.

Šī ir arī vieta, kur **Kuldīgas galvenā bibliotēka** var rīkot **āra pasākumus**, paplašinot kultūras un izglītības aktivitāšu piedāvājumu pilsētā.

Dārzu telpas

4. Pilsētas mazdārziņi

No **Bibliotēkas** iespējams nokļūt **Mazdārziņos** – ar **dižskābarža dzīvžogu norobežotā** telpā, kur ierīkoti **urbānie dārzi**, ko pašvaldība apsaimnieko sadarbībā ar iedzīvotājiem.

Apstādījumus veido **sezonāli maināmie stādījumi paceltās dobēs**, kas izgatavotas no **koka vai mitrumizturīga finiera konstrukcijas metāla karkasā** un izvietotas starp esošajiem kokiem. **Paceltās dobēs – stādkastes** – tiek veidotas trijos augstumos, lai tās būtu ērtas **bērniem, pieaugušajiem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām**.

Segumu materiāli:

- Betona plāksnes, ievietotas ūdeni caurlaidīgā **drupinātā augstas klases grants (Versaļas seguma) segumā**,
- **Zāliena zonas**, kuras papildina kopējās zaļās struktūras kompozīciju.

Dārzs tiek izgaismots ar **lampiņu virtenēm**, kas piešķir tam **siltu un mājīgu atmosfēru** vakara stundās.

5. Anniņas dārzs

Nesen izveidotais **dārzs pie skulptūras “Meitene ar krūzi”** simboliski integrēts Goldingenas dārzu sistēmā. Ūdens, kas iztek no **Meitenes krūzes**, tēlaini “notek” **strautā** un turpina “aiztecēt” līdz **ūdens ņemšanas vietai** nākamajā dārzā.

6. Apceres strauta dārzs

Šī dārza galvenais kompozicionālais akcents ir **strauts**, kas vizuāli sākas pie **Meitenes ar krūzi baseina** un turpinās līdz **dzeramā ūdens krānam** Apceres dārzā. Lai gan vizuāli savienoti, šie trīs elementi **tehniski nav saistīti** – katrs funkcionē kā atsevišķa inženierbūve.

Apstādījumus veido:

- Esošie koki ar **polardētiem vainagiem**,
- **Cirptie dzīvžogi no parastā ligustra** (*Ligustrum vulgare*) un spožās klintenes (*Cotoneaster lucidus*),
- **Ziedošo kokaugu kāpelētājformas** uz pergolām,
- **Dekoratīvie ziedošie krūmi**.

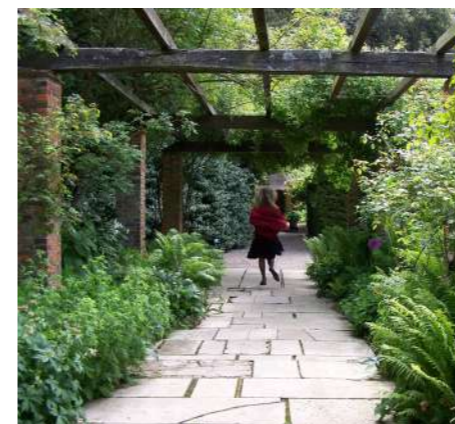
Segumi – zālienā iestrādātas **betona plāksnes**, kas nodrošina stabilu, bet ainaviski integrētu pārvietošanos.

Dārza ieejas no Apceres dārza iezīmētas ar **koka pergolām**, pie kurām iestādīti kāpšanas rozēs un liānas (*Lonicera caprifolium*).

Apgaismojums tiek nodrošināts:

- No **1905. gada ielas laternām**,
- **Pergolu** atmosfēriskais apgaismojums.

Atpūtai izvietoti parka soli.

Divpadsmit tematiskie dārzi piedāvā dažādas atpūtas iespējas, vienmērīgi organizējot tās saskaņā ar pašlaik izveidojusies zaļo infrastruktūru un pārvietošanas paradumiem. Blīvās mazstāvu kvartāla apbūves un iekšdārzu tipoloģija ļauj apvienot vienā telpā dažādas stilistiskās valodas – formālo un ainavisko parku elementus, dārzu un mazdārziņu sajūtu blakus memoriālām vietām, saglabājot estētisko harmoniju un līdzsvaru.

Dārzu telpas

7. Kurzemes dārzs

Kurzemes dārzs, līdzīgi kā Pilsētas mazdārziņi, ir intensīvās kopšanas zona. Veidots **formālā stilā**, tas piedāvā telpu **Kurzemes piemāju dārziem** raksturīgiem augiem.

Dārza struktūru veido:

- **Pastāvīgā kompozīcija – rožu dārzs**, kurā apkopota **Kurzemes stādaudzētavu** augu kolekcija. Tiek izmantotas rožu šķirnes, kas veido vēsturiskā rožu dārza atmosfēru: Devida Ostina (David Austin) angļu rozes Winchester Cathedral, Olivia rose, krūmrozes Zaide, Chapeau de Napoleon, rievaina roze Abelzieds (rosa rugosa).
- **Maināmā kompozīcija** – zonās ar **populāriem daudzgadīgajiem un viengadīgajiem augiem**, kas tiek periodiski atjaunoti.

Rožu stādījumi tiek papildināti ar sekojošiem daudzgadīgiem augiem: šaurlapu lavanda "Hidcote Blue" Strain (*lavandula angustifolia*), ārstnieciskais izops (*Hyssopus officinalis ssp. aristatus*), izcila salvija "Caradonna" (*salvia superba*), sārmene "Rosea" (*stachys monieri*).

Segumi – betona plāksnes, ieklātas **ūdeni caurlaidīgā**, drupinātā **augstas kvalitātes grants segumā** (*Versaļas segums*) un **zālienā**.

Apgaismojums tiek nodrošināts no:

- **Pergolām,**
- **Laternām.**

Dārza **vizuālā dominante ir eksistējošais košās dižegles koks**, kas iekļauts **koka terases dēļu segumā**. Tā **augstvērtīgais ainaviskais potenciāls** sniedz iespēju izmantot šo koku kā **Kuldīgas galveno Ziemassvētku egli** ziemas svētku laikā.

8. Mūzikas dārzs

Mūzikas un mākslas dārzi atrodas pie galvenās ieejas, veidojot simbolisku un telpisku saikni ar Kuldīgas Mūzikas skolu (Smilšu ielā) un Mākslas namu (Torņa ielā).

Dārza labiekārtojums ir **funkcionāls un atturīgs**:

- **Plašs zāliens** intensīvai izmantošanai,
- **Grants celiņi** nodrošina loģisku kustību,
- **Āra spēļu mūzikas iekārtas** bērniem, senioriem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām,
- **Kamermūzikas koncertiem un āra mūzikas klasēm** piemērota vide.

9. Mākslas dārzs

Mākslas dārzā iekļautas divas telpas:

- **Ābeļu dārzs** – piemērots plenēriem un radošām nodarbībām,
- **Āra izstāžu telpa** – aprīkota ar Divām interaktīvām izstāžu sienām, pastāvīgiem āra molbertiem.

Apstādījumus veido esošie **koki un vēsturiskās šķirnes augļu koki** (precizējami projekta izstrādes gaitā).

Mākslas dārzu no apkārtējās telpas **nenorobežo dzīvžogi**, saglabājot **atvērtu, brīvi pieejamu** vidi. Tas veido **vienotu kompleksu ar Alunāna sētu un Ūdensrožu dārzu**.

Kurzemes dārza struktūru veido:

Pastāvīgā kompozīcija – rožu dārzs, kurā apkopota Kurzemes stādaudzētavu augu kolekcija, Maināmā kompozīcija – zonās ar populāriem daudzgadīgajiem un viengadīgajiem augiem, kas tiek periodiski atjaunoti.

Dārzu telpas

10. Alunāna sēta

Alunāna sēta ir viens no visintensīvāk izmantojamajiem dārziem, kurā apvienotas vairākas funkcijas:

- **Kafejnīca** ar segto un atvērto **koka terasi**,
- **Nojume-pergola**,
- **Esošais bērnu rotaļu laukums**,
- **Jaunizveidotais smilšu rotaļu laukums**,
- **Plašs zāliens ar ainaviski vērtīgu esošo koku**.

Dārzs atrodas **kādreizējās ielas apbūves vietā**, kas bija iekļauta arī **1956. gada Dzilbes parka rekonstrukcijas plānā**.

Kafejnīca ir **stratēģiski novietota**, lai nodrošinātu ērtu piekļuvi **rotaļu laukumiem** un **Ūdensrožu dīķim**, piesaistot plašu apmeklētāju loku:

- **Ģimenes ar bērniem**,
- **Individuālus apmeklētājus**,
- **Jauniešus**,
- **Vecāka gadagājuma cilvēkus**.

Tā nodrošina **patīkamu vidi vietējiem iedzīvotājiem**, piedāvājot gan mierīgas atpūtas iespējas, gan **tradicionālās brīvā laika aktivitātes**, piemēram, šahu un galda tenisu.

No kafejnīcas un rotaļu laukumiem iespējams brīvi pārvietoties caur **norobežojošiem krūmu stādījumiem**, kas ļauj **vecākiem ērtāk uzraudzīt un komunicēt ar bērniem**.

Smilšu rotaļu laukums ir **bērnu laukuma turpinājums**, izveidots **smilšainas pludmales** veidolā ar **lieliem laukakmeņiem** bērnu aktivitātēm. Smilšu laukumam piekļaujas **zāliens**, kura vizuālā dominante ir **esošais koks**, ap kuru ierīkots **koka namiņš bērniem**.

Apgaismojums – kafejnīcas pagalms izgaismots ar **lampiņu virtenēm**, radot mājīgu atmosfēru.

11. Ūdensrožu parks

Atšķirībā no **pārējiem dārziem**, kas veidoti **kā piemāju dārzi un sētas**, **Ūdensrožu parks saglabā ainaviska parka raksturu**.

Tā ir **atvērta zaļā telpa**, kurā apvienoti:

- **Plašs zāliens**,
- **Esošie koki**,
- **Gleznainais dīķis**.

Parks atrodas **vēsturiskā štetla kvartāla neapbūvētajā teritorijā un Goldingenas dārzu kompleksā** kalpo kā:

- **Mierīgas atpūtas vieta**,
- **Lēno sporta aktivitāšu zona** (*vingrošana, badmintons u.c.*),
- **Pikniku un sauļošanās zona**.

Pie dīķa brīvi izvietoti **zvilņi**, bet **starp lielajiem kokiem – šūpuļtīkli**, nodrošinot ērtu atpūtu gan saulē, gan ēnā.

Ceļi un piekļuve:

- **Esošo asfalta ceļu vietā** ierīkotas **grants takas**, kas nodrošina **apļveida kustību** pa parku,
- **ZA stūrī** izveidots **suņu pastaigu laukums**.

Apgaismojums:

- **Laternas gar Goldingenas ielu**,
- **Dekoratīvi izgaismoti koki**, radot īpašu noskaņu vakara stundās.

12. Saieta laukums

Saieta laukums – centrālā pulcēšanās vieta – atrodas pašreizējā 1905. gada revolucionāru pieminekļa vietā.

Tas ir **plašs laukums**, kas segts ar lielām betona plāksnēm un škelto bruģi, nodrošinot daudzfunkcionālu telpu dažādiem pasākumiem:

- **Sezonas un svētku tirdziņiem**,
- **Āra izstādēm**,
- **Publiskiem pasākumiem**.

Laukums ir tieši savienots ar Mūzikas dārzu, **piedāvājot iespēju rīkot mūzikas pasākumus un koncertus**.

- Gar Mūzikas dārza dzīvzogu izvietoti **garie soli**, nodrošinot ērtas sēdvietas pasākumu apmeklētājiem.
- Dienvidaustrumu stūrī, pret zālienu, uzstādītas **lielās šūpoles**.
- Zāliens starp Saieta laukumu un Kurzemes dārzu veidots kā no agra pavasara līdz vēlam rudenim **ziedoša sīpolpuķu kolekcija**.
- Pretim šai pļavai novietots garais sols, piedāvājot **mierīgu vietu ziedošās ainavas baudīšanai**.

Vasaras mēnešos atverama fasāde paplašina kafejnīcas telpu uz austrumu–dienvidu terasi, radot vienotu iekštelpu un ārtelpu pieredzi.

Smilšu rotaļu laukums ir bērnu laukuma turpinājums, izveidots smilšainas pludmales veidolā ar lieliem laukakmeņiem bērnu aktivitātēm.

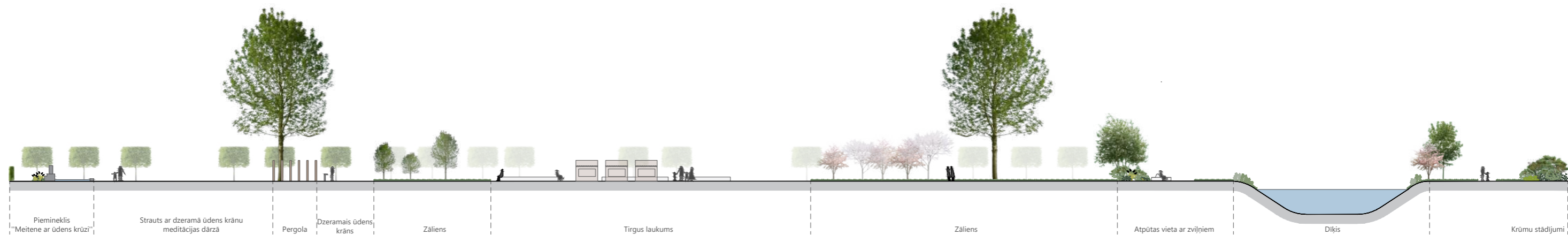
Goldingenas dārzu tematiskie dārzi

Labiekārtojuma veidošanas vispārējie principi

Segumi

Dārzu teritorijā izmantoti četrus veidu segumi:

- **"Kuldīgas kombinācija"** – šķeltā granīta un betona plākšņu segums;
- **Padomju laikā ražota s stiegtā betona plāksnes;**
-
- **Saistīts grants segums** ("Versajas" segums).

Goldingenas dārzu ielā izmantotas lielformāta (110x110x80) betona plāksnes divās joslās, nodrošinot vienmērīgu un ērtu pārvietošanos pa gludo segumu.

Mikro mobilitāte un pieejamība

Dārzu teritorijas ieliņas un takas veidotas vienā līmenī, nodrošinot ērtu pārvietošanos visām apmeklētāju grupām. Pie **Baznīcas ielas vārtiem, Alunāna ielas vārtiem, Meditācijas strautes dārzā un Alunāna sētā** izvietotas novietnes velosipēdiem un skrejriteņiem. Pārvietošanās pa **Dārzu ielām** atļauta tikai kājām, vedot velosipēdus līdzās.

Ūdens tilpnes un lietus ūdeņu risinājumi

Zilo struktūru veido esošais dīķis, strūklaka **"Meitene ar krūzi"**, kā arī plānotais strauts ar dzeramā ūdens krānu Meditācijas dārzā.

Lai nodrošinātu apkārtējo stādījumu laistīšanu, zem Saieta laukuma seguma tiek ierīkotas lietus ūdens akumulācijas tvertnes.

Labiekārtojuma veidošanas vispārējie principi

Apstādījumi

Blīvā mazstāvu apbūve un iekšdārzu tipoloģija ļauj apvienot dažādus ainavas stilus – formālos un ainaviskos parka elementus, dārzu un mazdārziņu atmosfēru, kā arī memoriālu vietu akcentus, saglabājot estētisko harmoniju un līdzsvaru.

Goldingenas dārzi atdzimst kā mazā dārzu pilsētiņa, kurā sadzīvo neliels parciņš ar dīķi, likumotas ieliņas, vārti un māju dārzi.

Apstādījumu struktūra

Apstādījumi tiek ievērojami bagātināti, saglabājot visus vērtīgos esošos kokus un krūmus (saskaņā ar apstādījumu inventarizāciju) un papildinot tos ar jauniem, meklējot līdzsvaru starp krāšņumu un ekstensīvu kopšanu.

- **Esošie daudzgadīgie augi un krūmi** tiek saglabāti un iekļauti jaunajos stādījumos.
- **Gar Baznīcas ielas apbūvi** noņemti mazvērtīgie koki, lai radītu vairāk gaismas un veidotu zaļo aizsegu no lieliem, dažādos laikos ziedošiem krūmiem.
- **Centrālā daļa** saglabā ainaviska parka raksturu ar lieliem kokiem un plašu zālienu.
- **Koku stādījumi** tiek papildināti ar ziedošiem augļu kokiem tematiskajos dārzos.
- **Dzīvžogi** saglabāti kā telpas veidošanas elements, taču dažādoti.
- **Augstie dzīvžogi** – Eiropas dižskabardis (*Fagus sylvatica*), sekojot Lindas Zaļās risinājumam dārzā Meitene ar krūzi.
- **Zemākie dzīvžogi** – spožā klintene (*Cotoneaster lucidus*) un mūžzaļais buksis (*Buxus sempervirens*).
- **Galotņotās liepas gar 1905. gada un Alunāna ielām** tiek veidotas kā slēgtas špaleras, radot zaļās ielu fasādes.
- **Pārējās liepas**, kas aug gar radiālajiem parka celiņiem, tiek polardētas, pakāpeniski veidojot kompakus vainagus.

Apstādījumu struktūra tiek pilnveidota un spēcīgi bagātināta, saglabājot visus vērtīgus esošos kokus un krūmus (saskaņā ar apstādījumu inventarizāciju) un papildinot tos ar bagātīgiem stādījumiem, meklējot krāšņuma un ekstensīvās kopšanas līdzsvaru.

Arhitektūra un arhitektūras mazās formas

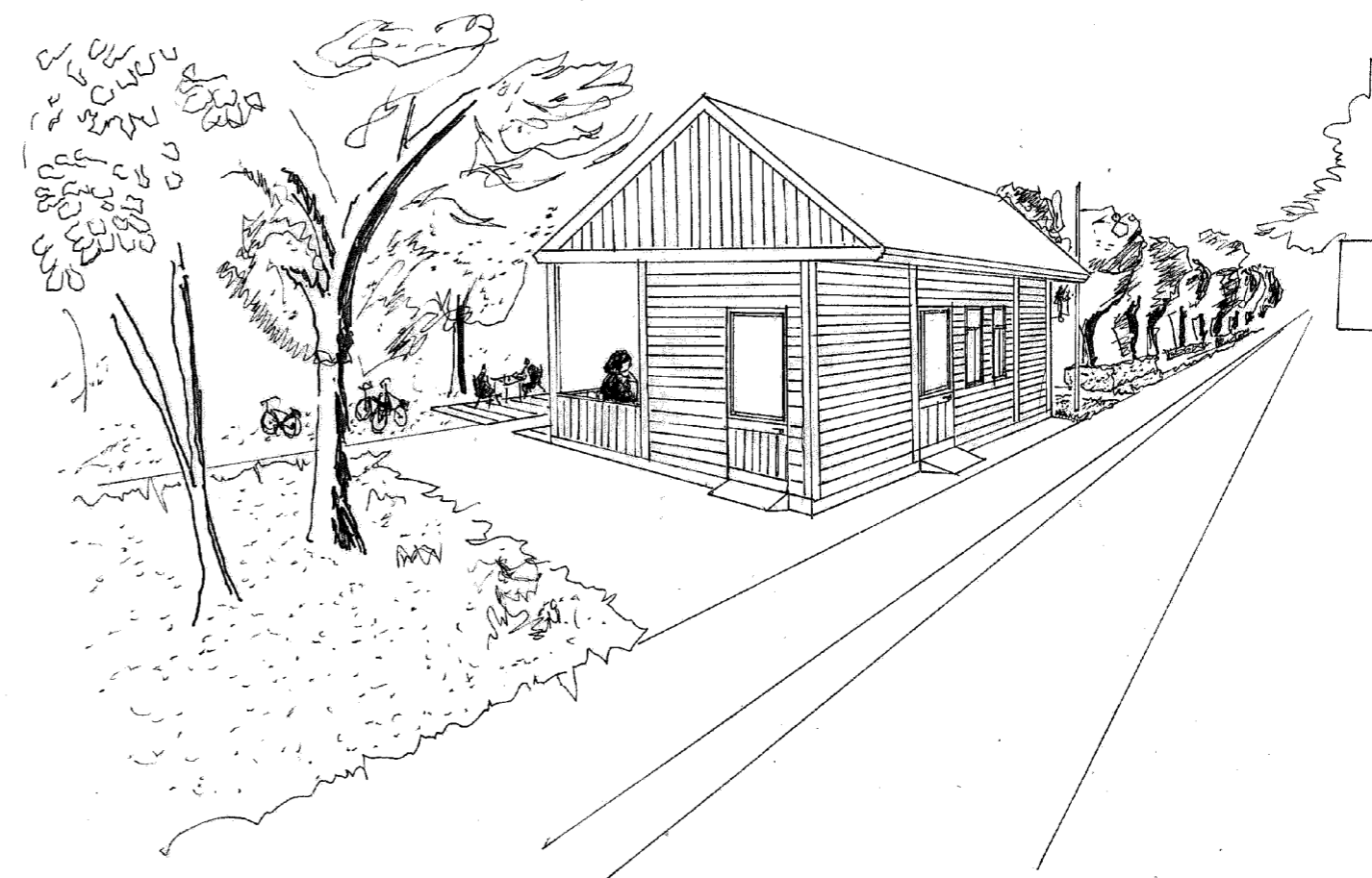
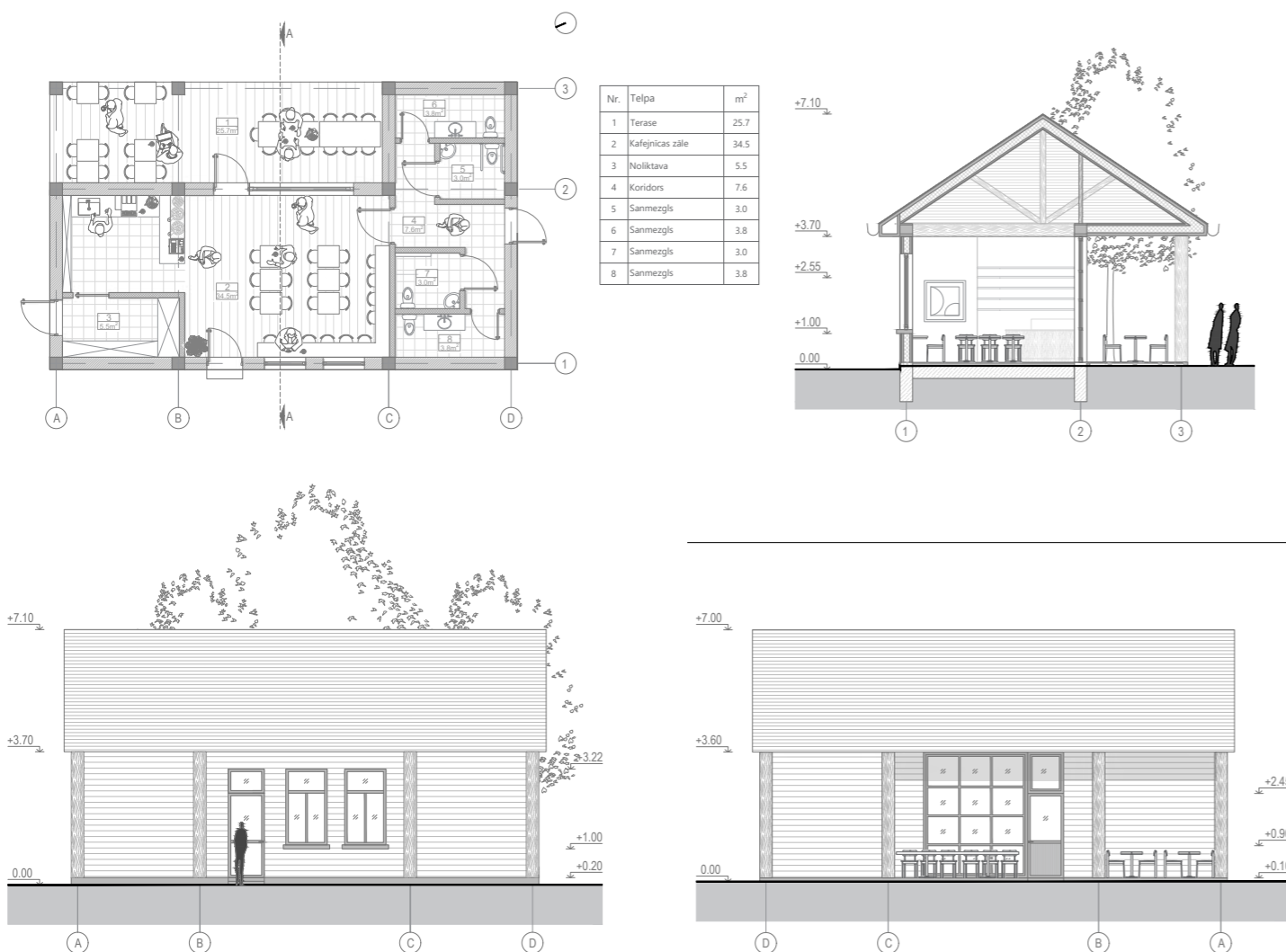
Kafejnīcas ēka un publiskās tualetes

Jaunā kafejnīcas ēka ar publiskajām tualetēm atrodas parka ziemeļrietumu malā, harmoniski iekļaujoties Alunāna ielas apbūves struktūrā un nodrošinot ērtu piekļuvi inženierkomunikācijām. Tās izvietojums dabiski saplūst ar apkārtnējo pilsētas ainavu, vienlaikus piedāvājot labvēlīgu orientāciju uz austrumu un dienvidu skatu punktiem. Vasaras mēnešos atverama fasāde paplašina kafejnīcas telpu uz austrumu–dienvidu terasi, radot vienotu iekštelpu un ārtelpu pieredzi.

Kafejnīcas konstrukcija veidota no eksponētas koka statņu un siju sistēmas, akcentējot dabiskus materiālus un meistarību, kas raksturīgi Kuldīgai. Gan interjers, gan eksterjers ir apšūts ar tonētu koka apdari, papildinātu ar precīzi izstrādātām durvīm, siltinātiem logiem un pigmentētu betona flīžu grīdu. Galvenajā ēdamzonā ir divas ieejas, kā arī atsevišķas avārijas izejas. Virtuves un noliktavas telpas ar atsevišķu ieeju aprīkotas kafijas, tējas, konditorejas izstrādājumu un vieglu ēdienu, piemēram, sviestmaižu un zupu, pagatavošanai.

Autonoma elektriskā vai gāzes ūdens apkures sistēma nodrošina apsildāmo grīdu, ļaujot kafejnīcai darboties arī agrā pavasarī un vēlā rudenī. Uz jumta ir iespēja ierīkot karstā ūdens paneļus, lai optimizētu enerģijas patēriņu.

Publiskās tualetes projektētas atbilstoši pieejamības standartiem, nodrošinot lietotāju ērtības un atbilstību normatīvajiem aktiem. Tiem, kas neapmeklē kafejnīcu, labierīcības pieejamas par maksu. Pergola, kas papildina kafejnīcas arhitektonisko valodu, ietver eksponētu koka statņu un siju motīvu, veidojot vienotu un vizuāli harmonisku ārtelpas struktūru.

Arhitektūra un arhitektūras mazās formas

Nojumes, pergolas un konstrukciju žogi

Dārzos, kas ierīkoti kādreizējās apbūves vietās, tiek izmantotas koka konstrukcijas – tās kalpo gan kā atsauce uz vēsturisko apbūvi, gan kā telpas organizācijas princips, piešķirot dārziem intimitāti un romantisku atmosfēru.

Zemi (0,6 m) koka žogi paredzēti divās vietās – ap suņu pastaigu laukumu un bērnu rotaļu laukumu –, lai nodrošinātu bērnu drošību un brīvu kustību, novēršot tiešu piekļuvi dīķim.

Āra mēbeles

Āra mēbeļu komplektu veido trīs stilistiski atšķirīgi, bet savstarpēji saderīgi solu veidi:

- Regulārajās atpūtas vietās tiek izmantoti vēsturiskie parka soli, kas veidoti pēc Anniņas dārza sola parauga.
- Garie soli – betona bloki ar koka virsmu, pieejami gan ar, gan bez atzveltnēm, turklāt aprīkoti ar integrētu LED apgaismojumu.
- Kurzemes un Meditācijas straute dārzos izvietoti baroka dārzu koka soli.

Atkritumu tvertnes veidotas pēc vēsturiskā parauga, kas saglabā Anniņas dārzā. Tās papildina suņu ekskrementu tvertnes, kas pielāgotas kopējam dizainam.

Vides māksla un elementi

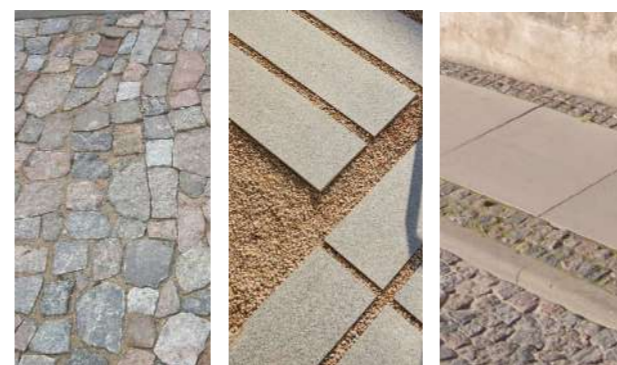
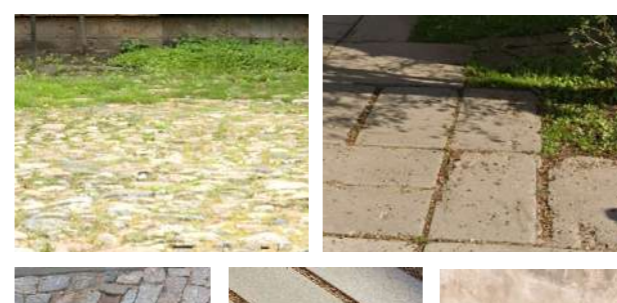
Balstoties uz Vietas Gara koncepciju un rūpīgi izvērtējot kuldīdznieku viedokļus, metas autori piedāvā saglabāt un piešķirt jaunu nozīmi visiem parkā esošajiem mākslas darbiem.

Abas memoriālās skulptūras kompozicionāli nosaka Atmiņu dārza telpu (Attēls 8). Strūklaka "Meitene ar krūzi" jeb "Anniņa" veido vienotu metaforisku veselumu ar Meditācijas straute.

Dārzi papildināti ar dažādiem vides elementiem:

- Putnu māju koks – nokaltis koks pie Alunāna sētas pārveidots par putniem piemērotu daudzdzīvokļu namu.
- Bērnu mājiņa – ap koku pie smilšu laukuma veidota koka mājiņa bērniem.
- Interaktīvie mūzikas instrumenti – Mūzikas dārzā.
- Skaņu skulptūra "Vēja balss" – Mūzikas dārzā.
- Izstāžu laukums ar interaktīviem "mākslas logiem" jeb molbertu sienām - Mākslas dārzā.
- Kuldīgas pils makets un informācija Braila rakstā par Dārziem cilvēkiem ar redzes traucējumiem - Bibliotēkā.
- Simboliskie akmeņi – katrā dārzā viens akmens ar atbilstošu simbolu.

Vides elementu komplekts tiks precizēts būvprojekta izstrādes gaitā.

Labiekārtojuma elementi

Segumi

Mūzikas instrumenti

Arhitektūra un arhitektūras mazās formas

Apgaismojums

Apgaismojuma koncepcija ietver trīs veidu apgaismojumu un divus režīmus.

Apgaismojuma veidi:

- LED parka laternas (h=6 m), izvietotas pie centrālās ieejas un gar Goldingenas dārzu ielu (iespējams izmantot esošo laternu atjaunotu aprīkojumu).
- Atmosfēriskais apgaismojums pie pergolām un nojumēm.
- Akcentējošais prožektoru apgaismojums pie lielākiem kokiem.
- LED apgaismojums garajos solos.
- Lampiņu virtenes virs dārziem, kas paredzēti pulcēšanās aktivitātēm.

Visiem gaismekļiem tiek izvēlēts siltais gaismas spektrs.

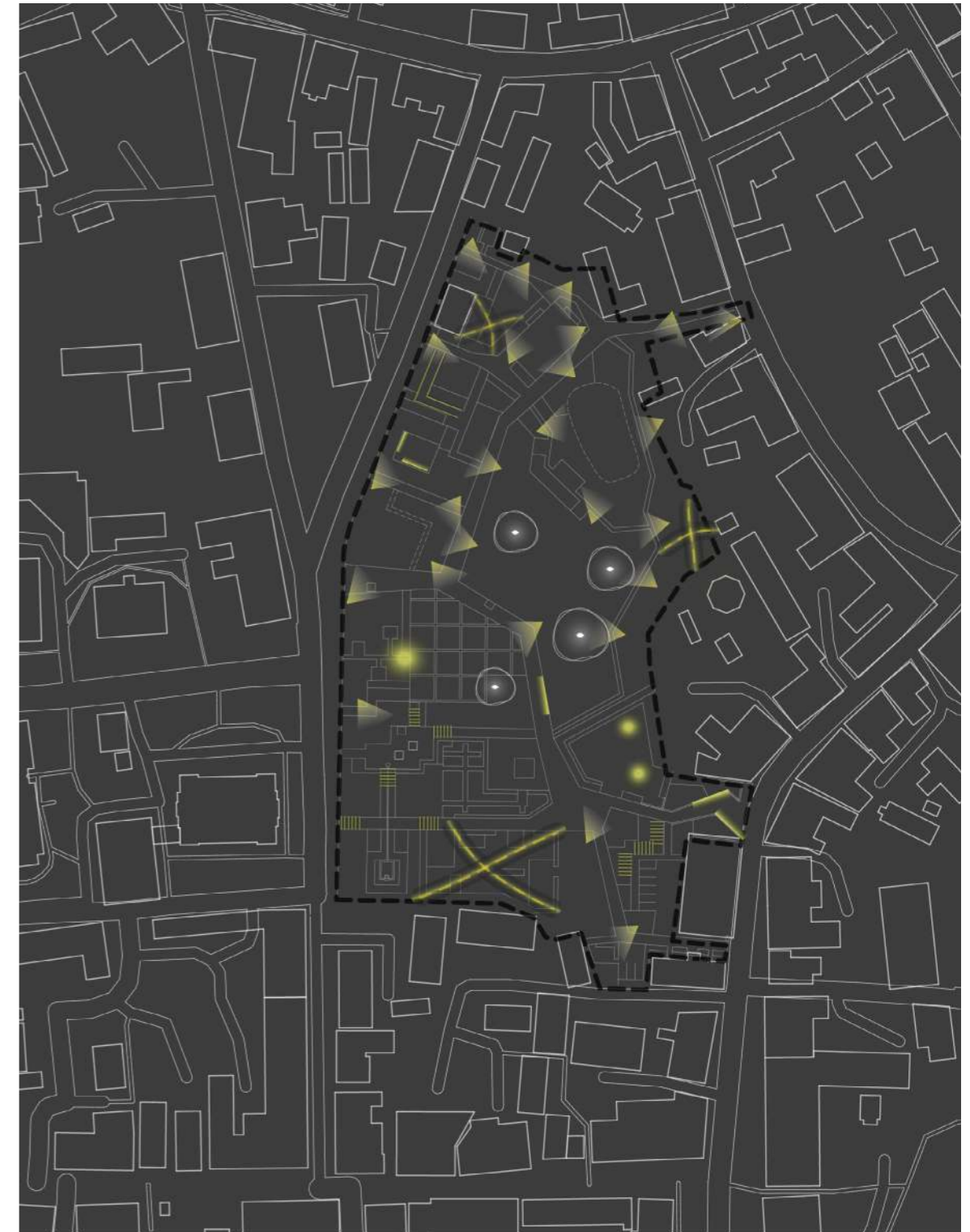
Apgaismojuma režīmi

- Ikdienas režīms – normatīvajām prasībām atbilstošs pastāvīgais apgaismojums.
- Svētku režīms – īpašiem notikumiem ieprogrammēta mainīga krāsu gaismu spēle lampiņu virtenēs un koku prožektoros.

LEGENDA

- Teritorijas robeža
- Ēkas
- ▼ Stabu apgaismojums
- Lampiņu virtene
- Izgaismots koks
- ≡ Izgaismotas pergolas
- Apgaismojums iebūvēts solā

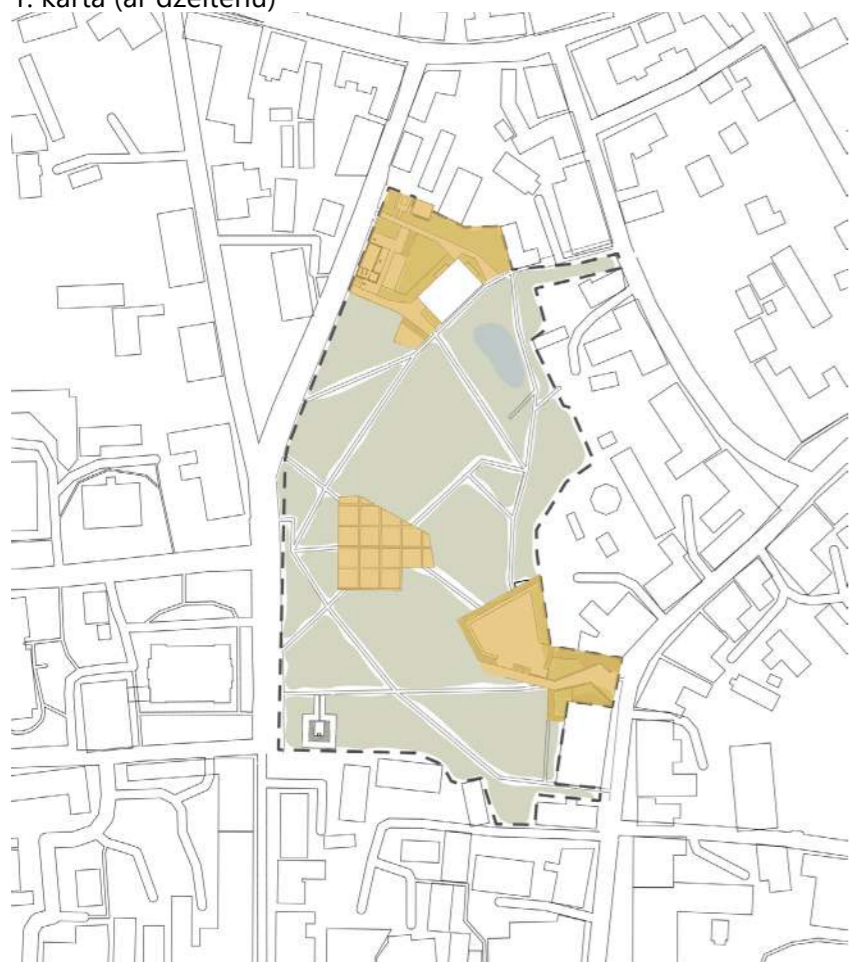

Ģenerālplāns

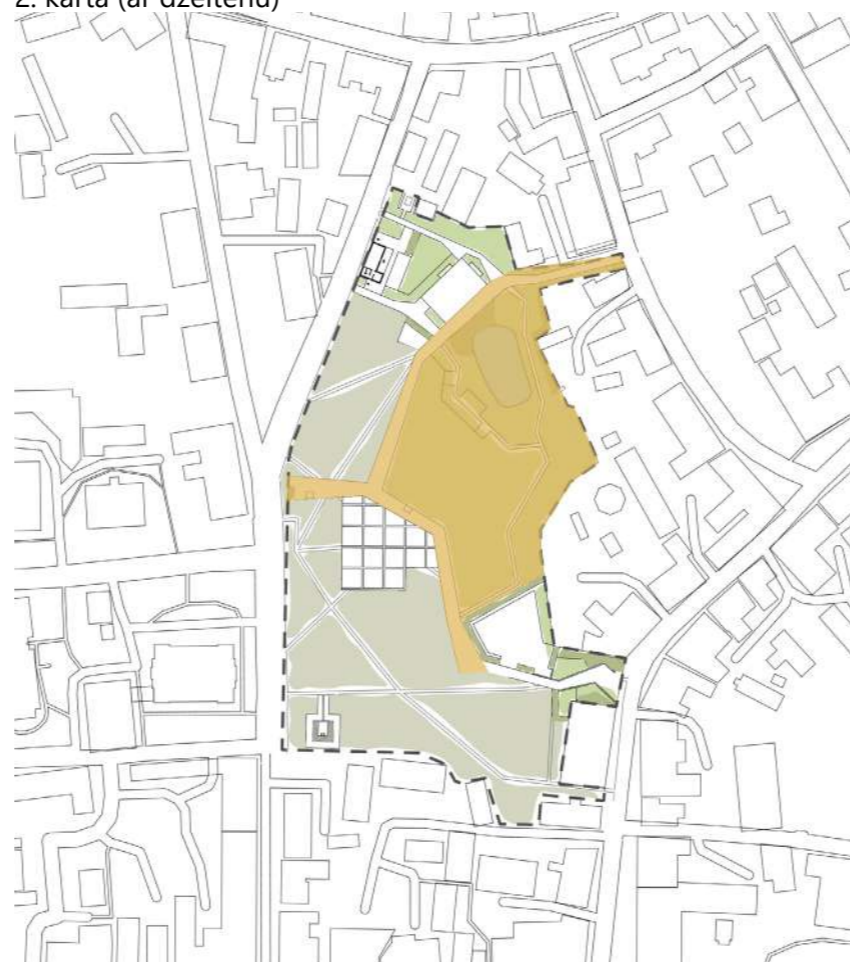

Sadalījums kārtās un tehniskā specifikācija

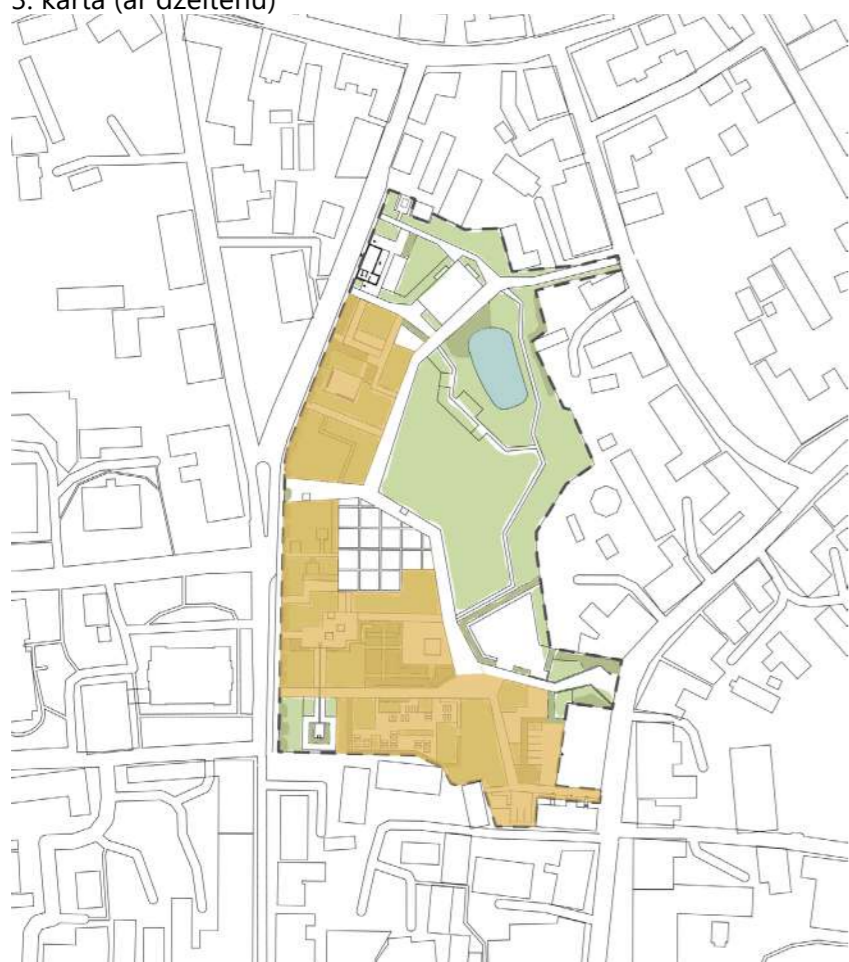
1. kārta (ar dzeltenu)

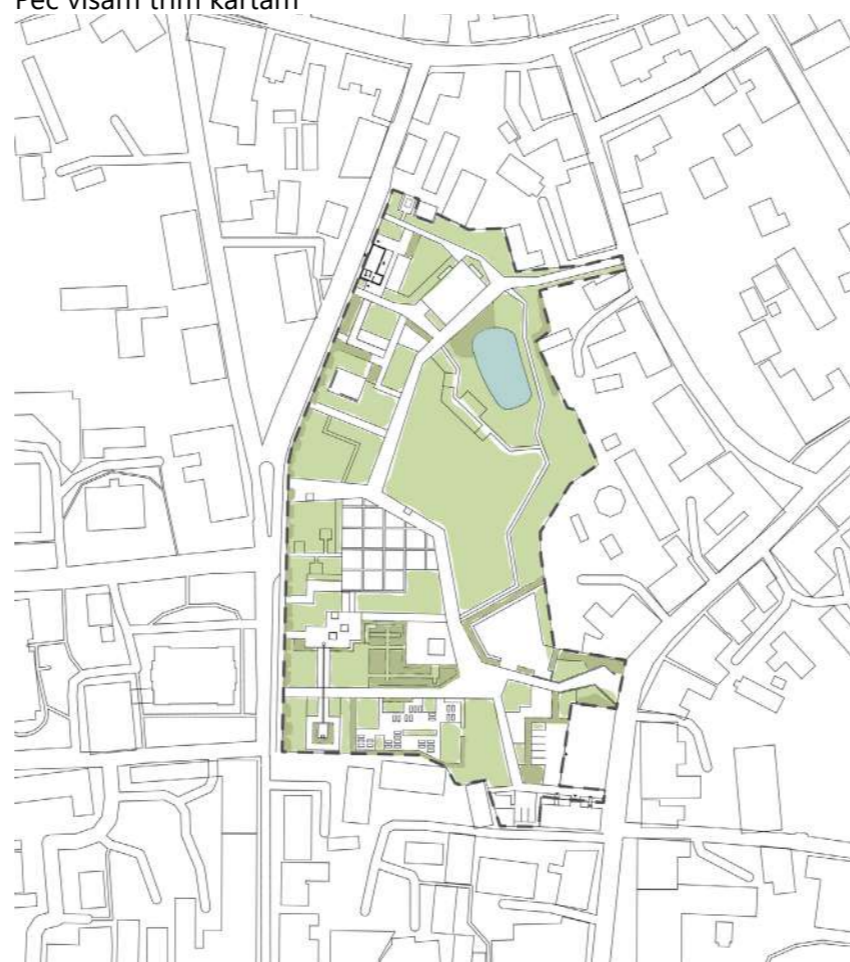
2. kārta (ar dzeltenu)

3. kārta (ar dzeltenu)

Pēc visām trim kārtām

Apzīmējums	Daudzums
Kopējā projektējamā platība, m2	18185
Segumi	
Segumu, tajā skaitā granta ceļiņu, platība, m2	4842
Smilšu laukums, m2	58
Zāliena platība, m2	9450
Zālienā iestrādāto betona plākšņu skaits, gab.	339
Apstādījumi	
Puķu dobjū platība, m2	1119
Dzīvžogi, m2	535
Kokaugu (krūmu) grupas, m2	185
Esošie koki ar formējamiem vainagiem	58
Certmaie koki, tajā skaitā bojāti un slimi	29
Projektējamie koki	21
Labiekārtojuma elementi	
Konstruktijas	
Ēka, m2	105
Koka pergolas, m	75
2.8 m plata koka pergola ar nojumi, m	13
Koka sētas, m	80
Koka dēļu klāji, m2	350
Koka mājiņa pie smilšu laukuma, gab.	1
Kukaiņu mājiņa Mazdarziņos	1
Augstās dobes, gab.	29
Betona atbalsta sienas, m	58
Strūklaka - strauts, gab.	1
Atpūtas elementi	
Atsevišķi stāvoši soli, gab.	20
Soli uz betona pamatnes, m	35.4
Koka soli, gab	6
Soli apkārt kokiem, gab.	
Šūpuļtīkli, gab.	7
Galdi ar krēsliem, gab.	14
Šūpoles, gab.	1
Apgaismojums	
Laterna, gab.	79
Koku apgaismes prožektoru, gab	10
Lampiņu virtenes, m	230
Aprīkojums	
Stendi mākslas darbu izvietojšanai, gab.	2
Molberti, gab	6
Ārā mūzikas instrumenti, gab	5
Dzēramā ūdens krāns, gab	1
Velo un skuteru novietnes, gab.	
Esošais afišu stabs, gab.	1
Esošais norāžu stabs, gab.	1
Mākslas darbi un vides elementi	
Skulptūra meitene ar krūzi, ne tiek pārvietota	
Piemeneklis 1905. gada revolucionāriem - pārvietojams	
Piemeneklis 1919. gada terora upuriem - pārvietojams	
Skaņu skulptūra, gab	1
Skaņu iekārta Atmiņu dārzā, gab.	1
Kuldīgas pilsētas modelis	1
Izglītojošā bērnu grāmata - stends, gab.	1
Lieliem laukakmeņi, gab	9

